

Гуляєва М.О.,
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця,
факультет Міжнародних відносин і журналістики,
1 курс, група 6.01.291.010.21.1

ГІБРИДНА ВІЙНА ЯК ВИД МІЖНАРОДНОГО КОНФЛІКТУ

На сучасний стан міжнародного миру, що характеризується невпинним ростом інноваційних технологій, розвитком та гальмуванням економік різних суб'єктів міжнародного права, укріпленням апаратів передачі інформаційних даних та інших новітніх засобів, істотно впливає новий тип воєнного конфлікту – «гібридні війни». Гібридну війну називають війною четвертого покоління, війною, яка сполучає традиційні та нетрадиційні форми, військові та невійськові тактики. Гібридні загрози включають в себе коло різних режимів ведення війни, що відносить до себе стандартне озброєння, нерегулярні тактики і формування, терористичні акти (в тому числі насилля та примус) і кримінальний безлад. Гібридні війни також можуть бути мультивузлові (тобто такі, що проводяться і державами, і різноманітними недержавними акторами). Ці мультимодальні/мультивузлові дії проводяться або різноманітними підрозділами, або ж одними і тими самими державними органами чи групами [1, с. 3].

Виходячи з цього, можливо виокремити такі характеристики основних принципів гібридної війни: - зростання ролі невійськових способів у досягненні політичних і стратегічних цілей; - зміщення акценту протиборства в бік політичних, економічних, інформаційних, гуманітарних та інших невійськових заходів; - прихований характер військових заходів; - перехід до відкритого застосування сили (часто під виглядом миротворчої діяльності та кризового врегулювання) вже на завершальному етапі, в основному для досягнення остаточного успіху. Гібридна війна небезпечна тим, що фактично стираються кордони війни, сценарії її початку та закінчення, часто буває важко визначити суперника, зміна стану з військового до мирного часто нічого не вирішує конфлікт, в подальшому ситуація може загострюватись [1, с. 5-6].

Як зазначає М. Требін, один із перших українських дослідників феномену гібридної війни, впродовж усієї гібридної агресії важливе значення має

інформаційна складова, де основними дієвими суб'єктами є ЗМІ та Інтернет; інформаційна боротьба, яка здійснюється протягом усієї гібридної війни, спрямована на руйнування духовного світу націй і народів, проти яких вона ведеться. До елементів інформаційної війни належать: добування розвідувальної інформації, дезінформування, психологічні операції, напади на інформаційну структуру, зараження комп'ютерними вірусами обчислювальних мереж супротивника, а також відповідні заходи протидії для захисту власних інформаційних ресурсів [2, с. 367-368]. Гібридну війну ведуть таким чином, щоб перешкодити нападникам адекватно реагувати у відповідь. Це головне завдання гібридного інструментарію, який прагне впливати на центри прийняття рішень супротивника. Ця війна може постійно змінювати правила гри і задіяні типи сили, оскільки одночасно оперує як військовими, так і цивільними складовими. Цивільна смуга є фундаментом для військової.

Таким чином, гібридні конфлікти і гібридні загрози на сьогодні розглядаються як важлива характеристика міжнародного безпекового довкілля, що перебуває у стані системної кризи. Гібридна війна може перетворитися на домінуючий вид війни у майбутньому, у процесі якої держава-агресор застосовує широкий спектр заборонених міжнародним правом воєнних і невоєнних дій, що поєднує мілітарні, дипломатичні, інформаційні, економічні та інші засоби впливу з метою руйнування військово-політичної системи держави-супротивника та досягнення власних стратегічних політичних цілей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Магда Є.М. Гібридна війна: сутність і структура феномену / Є. Магда // Міжнародні відносини: Серія «Політичні науки». – 2014. – № 4. – Режим доступу: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/2489/2220.

2. Требін М. П. Феномен «гібридної» війни) / М. П. Требін // Гілея: науковий вісник. – 2014. – Вип. 87. – С. 366-371. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2014_87_99.

Науковий керівник: кандидат соціологічних наук,
доцент **Жеребятнікова І.В.**